

REVISIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN EL PLA DIRECTOR DE L'HORTA

“Vetllar per la introducció i el compliment de la perspectiva de gènere de manera transversal en les mesures proposades al Pla Director de l'Horta” és la l'acció 5.3.1 del Pla Director de l'Horta (PDH).

L'Institut Català de les dones (ICD) ha elaborat una revisió de tot el Pla Director de l'Horta sobre la perspectiva de gènere. En aquesta revisió han proposat un total de **68** accions noves que han ser valorades per veure la possibilitat de ser aplicades en un proper Pla Director.

Taula 1. **Resum d'eixos, mesures i núm. d'accions proposades**

EIXOS I MESURES	ACCIONS PROPOSEADES
 1. SISTEMA PRODUCTIU	17
1.1 MODERNITZACIÓ DE LES EXPLOTACIONS HORTÍCOLES	4
1.2 FOMENT DE L'HORTICULTURA SOSTENIBLE AMB EL DESPLEGAMENT D'UNA ETIQUETA ECO-AMBIENTAL I SOCIAL	2
1.3 RENDIMENT OBJECTIU DELS CULTIUS HORTÍCOLES	0
1.4 QUALITAT DEL SÒL, PLANS DE FERTILITZACIÓ I REG DELS PRINCIPALS CULTIUS HORTÍCOLES	2
1.5 NOVES ZONES HORTÍCOLES	3
1.6 APODERAR EL SECTOR, COMUNICACIÓ INTERNA	3
1.7 MATERIAL VEGETAL	3
 2. MERCATS, COMERCIALITZACIÓ I PROMOCIÓ DE L'HORTICULTURA DE CATALUNYA	13
2.1 CREACIÓ DE L'OBSERVATORI DE PREUS DELS PRODUCTES D'HORTA	0
2.2 FACILITAR LA PRESENCIA I COMERCIALITZACIÓ DE PRODUCTE DE PROXIMITAT EN EL MERCAT	3
2.3 PROMOURE ELS MERCATS LOCALS DE PAGÈS	4
2.4 INTRODUIR PRODUCTE LOCAL A LES COL·LECTIVITATS PÚBLIQUES	0
2.5 PROMOURE EL COOPERATIVISME I LA CREACIÓ D'ORGANITZACIONS DE PRODUCTORS DE FRUITES I HORTALISES (OPFH)	3
2.6 PROMOCIÓ DE MARQUES GEOGRÀFIQUES DE QUALITAT	0
2.7 CAMPANYA DE COMUNICACIÓ A LES PERSONES CONSUMIDORES SOBRE ELS VALORS ASSOCIATS A L'HORTICULTURA DE PROXIMITAT	3
 3. ECOSISTEMA I MEDI AMBIENT	3
3.1 DEFINIR ESTRATÈGIES D'ADAPTACIÓ A L'IMPACTE DEL CANVI CLIMÀTIC A L'HORTICULTURA CATALANA	0
3.2 PROTECCIÓ DELS ESPAIS AGRARIS D'ALT VALOR HORTÍCOLA	0
3.3 INVENTARI NACIONAL, EN ACCÉS OBERT, DELS RECURSOS FITOGENÈTICS HORTÍCOLES CATALANS	1

3.4 MESURES DE CONTROL CINEGÈTIC EN ZONES HORTÍCOLES	2
 4. FORMACIÓ, ADMINISTRACIÓ, RECERCA I TRASNFERÈNCIA TECNOLÒGICA	13
4.1 AMPLIAR ELS SERVEIS DE LES AGRUPACIONS DE DEFENSA VEGETAL	2
4.2 FORMACIÓ DUAL	3
4.3 IMPULS DEL PLA ANUAL DE TRANSFERÈNCIA TECNOLÒGICA (PATT)	3
4.4 XARXA DE CENTRES D'EXPERIMENTACIÓ HORTÍCOLA	3
4.5 FACILITACIÓ DE LA GESTIÓ ADMINISTRATIVA	2
 5. MESURES TRANSVERSALS	22
5.1 CONGRÉS SOBRE L'HORTICULTURA CATALANA (2023)	5
5.2 TRANSPARÈNCIA	3
5.3 PERSPECTIVA DE GÈNERE	10
5.4 RELLEU GENERACIONAL, REEMPRESA D'EXPLOTACIONS HORTÍCOLES PER NOUS PROFESSIONALS DE L'HORTICULTURA	4
TOTAL GENERAL	68

A continuació es detallen les accions proposades per a cadascuna de les mesures:

Mesura	Acció
1. 1. SISTEMA PRODUCTIU	Establir línies d'ajut a la modernització que prioritzin explotacions amb titularitat compartida o de dones
	Incloure formació tècnica sobre noves tecnologies agràries amb grups específics per a dones pageses i joves
	Fer diagnosi dels dèficits d'infraestructures amb una anàlisi diferenciada de l'impacte en dones i homes
	Impulsar projectes pilot de maquinària i eines adaptades a l'ergonomia femenina, amb participació activa de dones pageses en el seu disseny i testatge
1.2 FOMENT DE L'HORTICULTURA SOSTENIBLE AMB EL DESPLEGAMENT D'UNA ETIQUETA ECO-AMBIENTAL I SOCIAL	Analitzar bones pràctiques internacionals en etiquetatge i sostenibilitat que hagin incorporat la perspectiva de gènere, i adaptar-les al context català
	Fer visible en les campanyes de difusió i promoció de l'etiqueta la imatge de dones pageses com a productores i agents de sostenibilitat, no només com a consumidores
1.4 QUALITAT DEL SÒL, PLANS DE FERTILITZACIÓ I REG DELS PRINCIPALS CULTIUS HORTÍCOLES	Assegurar la presència de dones expertes en el grup de treball interterritorial sobre registres de productes fitosanitaris, per integrar la perspectiva de gènere en la definició de propostes
	Donar visibilitat a les bones pràctiques de dones pageses en la gestió sostenible del sòl i l'ús eficient dels fertilitzants i fitosanitaris
1.5 NOVES ZONES HORTÍCOLES	Preveure línies de suport específiques per a dones emprenedores que vulguin establir-se en aquestes noves zones
	Garantir que el debat amb productors i productores inclogui la participació activa i representativa de dones pageses i/o entitats de dones rurals, de manera que les seves necessitats i expectatives siguin incorporades en la planificació
	Fer difusió de les oportunitats de les noves zones hortícoles a través de canals i xarxes on participin activament les dones rurals (associacions, cooperatives, programes de mentoratge)

Mesura	Acció
1.6 APODERAR EL SECTOR, COMUNICACIÓ INTERNA	Assegurar que entre les explotacions model identificades hi hagi explotacions liderades o co-liderades per dones, de manera que també actuïn com a referents del sector
	Dissenyar relats positius que trenquin estereotips de gènere dins del sector hortícol, mostrant diversitat d'edats, orígens i trajectòries
	Avaluar l'impacte de les accions de comunicació interna en clau de gènere, recollint dades sobre la percepció i la motivació de dones i homes dins del sector
1.7 MATERIAL VEGETAL	Assegurar que les campanyes de comunicació facin visibles de manera equilibrada dones i homes planteristes, mostrant-les com a agents actius del sistema hortícol
	Prioritzar els ajuts de millora d'instal·lacions en explotacions de planter liderades per dones o amb titularitat compartida, per corregir possibles desigualtats en l'accés a recursos
	Promoure que els projectes de recerca tinguin en compte les necessitats i experiències de dones productores, incorporant la seva veu en la definició de problemàtiques
2.2 FACILITAR LA PRESENCIA I COMERCIALIZACIÓ DE PRODUCTE DE PROXIMITAT EN EL MERCAT	Visibilitzar experiències de dones pageses en els casos d'èxit identificats a altres països, per tal que actuïn com a referents al sector català
	Donar suport a cooperatives i iniciatives de dones en la creació d'infraestructures de distribució i punts de centralització de producte de proximitat
	Incorporar en la marca d'origen del producte hortícol català valors socials vinculats a la igualtat de gènere (p. ex. segell que acrediti bones pràctiques laborals i inclusives a les explotacions)
2.3 PROMOURE ELS MERCATS LOCALS DE PAGÈS	Incorporar en el mapa de mercats locals de pagès dades desagregades per sexe i/o identitat de gènere de les persones titulars de parades i explotacions, per identificar la presència de dones i homes
	Establir mesures de suport per facilitar la participació de dones productores en mercats locals, tenint en compte els obstacles específics (conciliació, transport, capital inicial)
	Prioritzar la concessió d'espais municipals per a la venda directa a explotacions liderades per dones o en règim de titularitat compartida
	Donar visibilitat a les dones horticultores en la comunicació dels mercats locals, reforçant el seu paper com a agents clau en el sistema alimentari

Mesura	Acció
2.5 PROMOURE EL COOPERATIVISME I LA CREACIÓ D'ORGANITZACIONS DE PRODUCTORS DE FRUITES I HORTALISES (OPFH)	Establir programes específics per a l'impuls de cooperatives liderades per dones o amb titularitat compartida, per fomentar la seva presència en els espais de presa de decisions Visibilitzar bones pràctiques de cooperatives i OPFH que ja hagin integrat la perspectiva de gènere, com a models de referència per al sector hortícol català Garantir la presència paritària de dones i homes en els òrgans de direcció de l'OPFH
2.7 CAMPANYA DE COMUNICACIÓ A LES PERSONES CONSUMIDORES SOBRE ELS VALORS ASSOCIATS A L'HORTICULTURA DE PROXIMITAT	Assegurar que el relat de la campanya trenqui estereotips de gènere, mostrant dones i homes horticultores en rols de lideratge, innovació i gestió, i no només en tasques tradicionals Avaluar l'impacte de la campanya amb indicadors de gènere, per mesurar si contribueix a millorar la percepció social de les dones pageses i a reduir els estereotips
3.3 INVENTARI NACIONAL, EN ACCÉS OBERT, DELS RECURSOS FITOGENÈTICS HORTÍCOLES CATALANS	Elaborar l'informe periòdic amb indicadors de gènere, per mesurar la participació i els beneficis diferencials en la conservació i ús dels recursos fitogenètics
3.4 MESURES DE CONTROL CINEGÈTIC EN ZONES HORTÍCOLES	Garantir que en el Pla Pilot hi participin activament dones productores i/o representants d'associacions de dones rurals, per incorporar la seva experiència i necessitats en la gestió dels danys Implicar investigadores i expertes en els equips de recerca, per afavorir la representació paritària en la recerca aplicada al sector hortícol
4.1 AMPLIAR ELS SERVEIS DE LES AGRUPACIONS DE DEFENSA VEGETAL	Garantir la visibilitat de la feina de les tècniques i promoure la seva presència en els equips multidisciplinaris, afavorint la paritat en els càrrecs tècnics i de coordinació Recollir dades desagregades per sexe i/o identitat de gènere en l'accés i ús dels serveis de les ADV, per identificar possibles biaixos de participació i orientar polítiques correctores

Mesura	Acció
4.2 FORMACIÓ DUAL	Incloure continguts de perspectiva de gènere i igualtat dins la formació dual (tant en la part acadèmica com en la pràctica), per sensibilitzar sobre la diversitat i la inclusió en la gestió de les explotacions
	Fer seguiment i avaluació de la formació dual amb indicadors de gènere (percentatge de dones participants, taxa d'inserció laboral posterior, percepció d'igualtat d'oportunitats)
	Donar visibilitat a experiències d'èxit de dones estudiants i professionals que hagin passat per la formació dual, per actuar com a models per a futures generacions
4.3 IMPULS DEL PLA ANUAL DE TRANSFERÈNCIA TECNOLÒGICA (PATT)	Assegurar la paritat en la selecció de ponents i persones expertes convidades a les jornades del PATT, tant en l'àmbit nacional com internacional
	Donar visibilitat en el PATT a experiències d'èxit de dones productores i investigadores, posant-les com a casos de referència per al sector hortícol
	Establir mecanismes de seguiment amb dades desagregades per sexe sobre la participació al PATT (tant d'assistents com de ponents) per mesurar l'impacte i corregir possibles desequilibris
4.4 XARXA DE CENTRES D'EXPERIMENTACIÓ HORTÍCOLA	Promoure que Horta.NET compti amb una representació paritària de dones i homes tant del sector productor com de la recerca, assegurant la seva participació en la definició de prioritats
	Donar suport a la creació d'equips mixtos de recerca i transferència tecnològica, fomentant el lideratge de les dones en projectes experimentals
	Recollir dades desagregades per sexe i/o identitat de gènere en la participació en projectes i activitats dels centres, per identificar i reduir possibles biaixos en l'accés als recursos i resultats de la recerca
4.5 FACILITACIÓ DE LA GESTIÓ ADMINISTRATIVA	Incloure dades desagregades per sexe i/o identitat de gènere, per obtenir una fotografia real del paper de les dones en el sector hortícol
	Assegurar que les dones estiguin representades en la taula sectorial de l'horta i en els espais de coordinació interdepartamental, per garantir que la seva veu tingui pes en la presa de decisions

Mesura	Acció
5.1 CONGRÉS SOBRE L'HORTICULTURA CATALANA	Garantir la paritat en la representació d'homes i dones en les taules de debat, ponències i espais de decisió del Congrés
	Reservar espais específics dins del Congrés per abordar la perspectiva de gènere en l'horticultura, amb ponències sobre conciliació, innovació amb mirada de gènere i lideratge de les dones
	Garantir que l'avaluació dels resultats del Pla Director incorpori indicadors de gènere en l'anàlisi d'impacte de les mesures implementades
	Preveure la participació d'associacions de dones rurals i d'organitzacions de dones vinculades al món agrari, donant-los veu com a agents clau en la transformació del sector
	Desenvolupar una estratègia de comunicació del Congrés que visibilitzi de manera equilibrada dones i homes del sector hortícola en la difusió i materials gràfics
5.2 TRANSPARÈNCIA	Incorporar en l'Informe anual de compliment dades i indicadors desagregats per sexe i/o identitat de gènere, per analitzar l'impacte de les mesures sobre dones i homes del sector hortícola
	Establir un apartat específic dins l'Oficina Virtual per recollir dades i informes sobre biaixos de gènere en el sector hortícola i les mesures adoptades per reduir-les
	Promoure que la transparència inclogui també el seguiment del compliment de les quotes i mesures d'igualtat recollides en altres accions del Pla
5.3 PERSPECTIVA DE GÈNERE	Crear una campanya pública amb testimonis de dones pageses i productores que posi en valor el seu lideratge, les seves innovacions i la seva contribució a la sostenibilitat
	Incloure referents femenins del sector en activitats de promoció (xerrades, vídeos, visites), i col·laborar amb centres educatius per fer accions de sensibilització sobre rols de gènere i oportunitats laborals en l'horta
	Realitzar un estudi específic amb dades desagregades per sexe i gènere que identifiqui les desigualtats reals existents en l'accés a terres, finançament, formació, càrrecs de presa de decisions, reconeixement laboral i condicions de treball. L'objectiu és el de disposar d'una base empírica per dissenyar polítiques públiques eficaces i amb impacte real
	Creació d'un programa de mentoria entre dones del sector per impulsar i fomentar el paper de la dona en aquest àmbit i alhora teixir aliances de suport mutu, fer xarxa

Mesura	Acció
5.3 PERSPECTIVA DE GÈNERE	Capacitació obligatòria en perspectiva de gènere i nous models de lideratge per a equips tècnics i òrgans decisoris amb l'objectiu de garantir que les polítiques agràries i la presa de decisions no reproduïen desigualtats
	Crear línies de subvencions o bonificacions fiscals per a projectes hortícoles liderats per dones, amb acompanyament personalitzat per accedir a finançament i mercats amb l'objectiu de revertir la seva infra representació
	Dissenyar un pla de conciliació i coresponsabilitat en l'àmbit rural impulsant convenis amb les corporacions locals per garantir serveis de cura i transport que facilitin la conciliació familiar a dones pageses i treballadores agrícoles per tal de seguir impulsant la incorporació de les dones al sector
	Creació d'un segell propi del tipus "explotació agrícola amb equitat de gènere" i establir un sistema de reconeixement per a explotacions agrícoles que compleixin uns criteris d'igualtat predefinits
	Exigir que totes les línies de recerca i transferència tecnològica finançades públicament incloguin una anàlisi d'impacte de gènere per tal d'evitar els biaixos de gènere estructurals en el sector
5.4 RELLEU GENERACIONAL, REEMPRESA D'EXPLOTACIONS HORTÍCOLES PER NOUS PROFESSIONALS DE L'HORTICULTURA	Creació d'un Programa de visibilització i transmissió intergeneracional de coneixements de dones pageses amb testimonis de dones del sector i en col·laboració amb centres culturals i d'educació. L'objectiu és el de preservar i posar en valor el seu saber amb l'objectiu d'esdevenir nous referents per a generacions futures
	Incloure dins el "Registre de terres en desús" informació sobre la titularitat de les parcel·les (home/dona), per detectar possibles biaixos en l'accés a la terra
	Dissenyar programes específics d'acompanyament per a joves dones emprenedores, amb assessorament en gestió empresarial i accés al finançament, atès que sovint troben més barreres per emprendre en el sector agrari
	Assegurar que les eines de l'Oficina Virtual El Planter ofereixin formació en perspectiva de gènere i igualtat d'oportunitats, amb materials que visibilitzin dones hortícoles com a referents
	Incorporar indicadors de gènere en l'avaluació del relleu generacional (percentatge de dones i homes que accedeixen a explotacions, taxa de supervivència empresarial, accés a ajuts, etc.)
	Creació d'un programa de mentoria entre dones del sector per impulsar i fomentar el paper de la dona en aquest àmbit i alhora teixir aliances de suport mutu, fer xarxa